

Επιτροπή Φύση 2000

Συνοπτικός απολογισμός πεπραμένων θητείας της περιόδου 2017-2020

Συγκρότηση της Επιτροπής Φύση 2000:

ΥΑ 15567/16.05.2017 (ΦΕΚ 248 ΥΟΔΔ/26.5.2017)

- Παναγιώτα Παρασκευά, με αναπληρωτή τον Νικόλαο Αγουρίδη, από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης
- Μαρία Παπαευθυμίου, με αναπληρώτρια τη Μαρία Οικονόμου από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Βασιλική Μασούρα, με αναπληρωτή τον Θωμά Δουληγέρη από το Υπουργείο Εσωτερικών
- Σοφία Σταυριανοπούλου, με αναπληρώτρια την Αργυρώ Γρηγοράκη από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Ασπασία Μαρή, με αναπληρωτή τον Μάριο Αδαμόπουλο από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- Γιώργος Αλβανόπουλος, με αναπληρωτή τον Ιωάννη Μητσόπουλο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Μαρία Πανίτσα, Πανεπιστήμιο Πατρών, με αναπληρώτρια την Πηνελόπη Δεληπέτρου, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο στο γνωστικό αντικείμενο της Βοτανικής
- Αθανάσιος Καλλιμάνης, Πανεπιστήμιο Πατρών με αναπληρωτή τον Παναγιώτη Δημητρακόπουλο, Πανεπιστήμιο Αιγαίου στο γνωστικό αντικείμενο της Οικολογίας
- Αναστάσιος Λεγάκης, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο με αναπληρωτή τον Ιωάννη Λεονάρδο, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στο γνωστικό αντικείμενο της Ζωολογίας
- Ιωάννης Τσιριπίδης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, με αναπληρώτρια την Αλεξάνδρα Σολωμού, ΕΛΓΟ-Δήμητρα στο γνωστικό αντικείμενο της Δασοπονίας
- Παναγιώτης Παναγιωτίδης, Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών, με αναπληρωτή τον Σεραφείμ Πούλο, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο στο γνωστικό αντικείμενο της Θαλάσσιας Βιολογίας
- Κωνσταντίνος Οιχαλιώτης, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών με αναπληρωτή τον Χρήστο Τσαντίλα, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ στο γνωστικό αντικείμενο της Εδαφολογίας
- Ιόλη Χριστοπούλου, WWF Ελλάς με αναπληρώτρια την Κωνσταντίνα Ντεμίρη, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Σπυρίδων Ψαρούδας, ΜΚΟ Καλλιστώ με αναπληρωτή τον Παναγιώτη Κατσουλάκο, Πανελλήνιο Δίκτυο Περιβαλλοντικών Οργανώσεων

- Βασίλης Λυκούσης, Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών με αναπληρωτή τον Πέτρο Λυμπεράκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Πρόεδρος ορίστηκε ο κος Βασίλης Λυκούσης και αναπληρώτρια πρόεδρος η κ. Ιόλη Χριστοπούλου.

Η Επιτροπή Φύση 2000 πραγματοποίησε συνολικά 18 συνεδριάσεις κατά την θητεία της περιόδου 2017-2020.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Επιτροπής Φύση 2000 είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Φύση 2000 που φιλοξενείται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Έργο της Επιτροπής

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή Φύση 2000 κατά την θητεία της περιόδου 2017-2020, ολοκλήρωσε τα παρακάτω:

Γνωμοδοτήσεις – Πορίσματα – Διαβουλεύσεις:

- 1) **Γνωμοδοτήσεις επί σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών:**
 - i. **Δέλτα Αξιού – Λουδιά – Αλιάκμονα, Αλυκή Κίτρου, Λιμνοθάλασσα Καλοχωρίου:** Διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου ΠΔ «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της αλυκής Κίτρου και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικού Πάρκου» (Ιανουάριος 2019).
 - ii. **Όλυμπος:** Έκφραση γνώμης για το σχέδιο ΠΔ: «Χαρακτηρισμός της χερσαίας περιοχής του όρους Ολύμπου ως Εθνικού Πάρκου, καθορισμός ζωνών προστασίας αυτού, χρήσεων, όρων και περιορισμών» (Μάρτιος 2019).
 - iii. **Παμβώτιδα:** Την 24η Ιουνίου 2019 προωθήθηκε στην Επιτροπή Φύση 2000 το σχέδιο ΠΔ της Λίμνης Παμβώτιδας για γνωμοδότηση εντός δέκα ημερών. Η Επιτροπή επιδίωξε να συνεδριάσει επειγόντως εντός των ασφυκτικών χρονικών ορίων, αλλά δυστυχώς η συνεδρίαση που ωρίστηκε αρχές Ιουλίου δεν είχε απαρτία. Κατά την επόμενη συνεδρίαση κατέστη σαφές ότι το συγκεκριμένο ΠΔ δεν ήταν ώριμο, ενώ το ίδιο το Υπουργείο δεν το έθετε ως προτεραιότητα. Η Επιτροπή Φύση 2000 αποφάσισε να αναβάλει την διαδικασία έκφρασης γνώμης έως ότου της κατατεθεί εκ νέου ώστε να προχωρήσει σε σχετική έκφραση γνώμης (Ιούνιος-Ιούλιος 2019).
- 2) **Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών και διαμόρφωση νέου νομοθετικού πλαισίου για τη διοίκηση των προστατευόμενων περιοχών:**

Η Επιτροπή Φύση 2000 έχοντας αναδείξει και στις προηγούμενες θητείες της ότι η οργάνωση του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών αποτελεί βασικό ζητούμενο, συμμετείχε σε κάθε πρωτοβουλία του ΥΠΕΝ που αφορούσε την

προοπτική και την αρχιτεκτονική του Εθνικού Συστήματος Διοίκησης και Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών της χώρας.

Ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Κλιματικής και Ενέργειας κ. Σ. Φάμελλου (υπ. αριθ. ΥΠΕΝ/ΑΝΠΓ/7599/1644), η Επιτροπή όρισε εκπρόσωπους της στην ομάδα εργασίας για τη σύνταξη σχεδίου νόμου για το Εθνικό Σύστημα Διοίκησης και Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών, τον κ. Β. Λυκούση, με αναπληρώτρια την κ. Π. Δεληπέτρου. Η ομάδα εργασίας εργάστηκε από τον Ιούλιο – Νοέμβριο 2017.

Επίσης, κλήθηκε να καταθέσει την άποψη της στην ακρόαση φορέων στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής των Ελλήνων κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου για τους φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών (ψηφισθέν νομοσχέδιο 4519/2018) στις 25.01.2018, κατά την οποία επίσης κατέθεσε σχετικό υπόμνημα.

Στα πρακτικά της 4^{ης} συνεδρίασης (22.2.2018) παρατίθεται αναλυτική ενημέρωση σχετικά με τον ρόλο και τη συμβολή της Επιτροπής Φύση 2000 στη διαμόρφωση του νέου πλαισίου.

Με την ολοκλήρωση της ψήφισης του νόμου, η Επιτροπή Φύση 2000 εξέτασε προσεκτικά το νέο νομικό πλαίσιο και ανέλαβε πρωτοβουλία ειδικά για το θέμα της αξιολόγησης των προστατευόμενων περιοχών (βλ. παρακάτω). Επιπλέον, τους επόμενους μήνες, ζητούσε επανειλημμένα ενημέρωση σχετικά με την πορεία εφαρμογής του νέου πλαισίου.

Μετά την αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου, κλήθηκε να συμμετάσχει στην ημερίδα διαβούλευσης που οργανώθηκε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κ. Χατζηδάκη με θέμα «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών: Παρόν και Μέλλον» στις 9 Οκτωβρίου 2019. Τίτλος παρουσίασης: "**Το Φυσικό Κεφάλαιο και ο Σχεδιασμός της αποτελεσματικής Διαχείρισης των Π.Π.**".

Τέλος η Επιτροπή Φύση 2000 στη δημόσια διαβούλευση επί του νομοσχεδίου «Εκσυγχρονισμός Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας» τοποθετήθηκε με κείμενο επί συγκεκριμένων άρθρων. **Το κείμενο παρατηρήσεων έχει αναρτηθεί στον δικτυακό τόπο διαβουλεύσεων:** <http://www.opengov.gr/minenv/?p=10268> (Μάρτιος 2020).

3) Διαμόρφωση πλαισίου αξιολόγησης της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών:

Η Επιτροπή Φύση 2000 ξεκίνησε μετά την ψήφιση του νόμου 4519/2018 την επεξεργασία προτάσεων για την από τον νόμο προβλεπόμενη αξιολόγηση της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών και της αξιολόγησης των φορέων διαχείρισης. Ο ρόλος και η εμπλοκή της Επιτροπής Φύση 2000 προβλέπεται συγκεκριμένα από τον νόμο.

Αν και μετά την αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας έγινε σαφές ότι θα υπάρξει εκ νέου αλλαγή στο νομικό πλαίσιο για τις προστατευόμενες περιοχές, η Επιτροπή Φύση 2000 έκρινε ότι η διατύπωση και διαμόρφωση αξιόπιστης μεθοδολογίας και διαδικασίας αξιολόγησης των προστατευόμενων περιοχών είναι ούτως ή άλλως χρήσιμη και απαραίτητη.

Το κείμενο διαμορφώθηκε, παρά τις αντίξοες συνθήκες που δημιουργήθηκαν με την εκδήλωση της πανδημίας του κορωνοϊού, λίγο πριν το τέλος της θητείας της. Προτείνει ένα βασικό πλαίσιο για την αξιολόγηση της διαχείρισης των

προστατευόμενων περιοχών. Επισημαίνεται ότι το έργο αυτό, μπορεί και πρέπει να συνεχιστεί μέχρι την οριστικοποίησή του, από την επόμενη θητεία της Επιτροπής Φύση 2000.

- 4) **Στόχοι διατήρησης για τις περιοχές Natura 2000:** Διατύπωση γνώμης επί των "Στόχων Διατήρησης των περιοχών Natura 2000", μετά από πολύμηνη επεξεργασία και συνεργασία με τις ομάδες επιστημόνων και μελετητών που είχαν αναλάβει την αρχική τους διαμόρφωση (Μάιος 2018).
- 5) **Εθνική Στρατηγική για τα Δάση:** Η Επιτροπή Φύση 2000 συμμετείχε, με εκπρόσωπο τον κο Ι. Τσιριπίδη, στην ομάδα εργασίας που ανέλαβε τη διαμόρφωση και συγγραφή της Εθνικής Στρατηγικής για τα Δάση. Η ομάδα εργασίας εργάστηκε από Ιούλιο μέχρι τον Σεπτέμβριο 2018.
Επίσης, συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου ΥΑ «Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας 2018-2038 (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση)». Το κείμενο παρατηρήσεων έχει αναρτηθεί στον δικτυακό τόπο διαβουλεύσεων: <http://www.opengov.gr/minenv/?c=26193> (Σεπτέμβριος 2018).
- 6) **Εξορύξεις υδρογονανθράκων:** Η Επιτροπή Φύση 2000 εξέτασε τις δυνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον καθώς και τη διαδικασία αδειοδότησης των ερευνών και της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Στο πλαίσιο αυτό κάλεσε τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ), τον κο Ι. Κουλίδη από την Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ και τον Δρ Α. Φραντζή Πρόεδρο του Ινστιτούτου Κητολογικών Ερευνών «Πέλαγος». Αποτύπωσε τις απόψεις της σε κείμενο γνώμης το οποίο είχε αποδέκτη τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κο Κ. Χατζηδάκη.

Επιπλέον η Επιτροπή ξεκίνησε την επεξεργασία κειμένου γνώμης με **θέμα τις επιπτώσεις της εξόρυξης του χρυσού στο φυσικό περιβάλλον**, ωστόσο δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει τη γνωμοδότηση της. Επισημαίνεται ότι η επεξεργασία γνωμοδότησης για αυτό το θέμα μπορεί και πρέπει να συνεχιστεί μέχρι την οριστικοποίησή του από την επόμενη θητεία της Επιτροπής Φύση 2000.

Όλες οι γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Φύση 2000 και κείμενο γνώμης για τις δυνητικές επιπτώσεις της εξόρυξης των υδρογονανθράκων στο φυσικό περιβάλλον είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Φύση 2000 που φιλοξενείται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Εισηγήσεις – Ομιλίες – Συμμετοχή σε εκδηλώσεις

Εκπρόσωποι της Επιτροπής Φύση 2000 συμμετείχαν ως εισηγητές, προσκεκλημένοι ομιλητές ή συμμετέχοντες στα ακόλουθα:

- 1) Συμμετοχή της κας Ι. Χριστοπούλου σε στρογγυλό τραπέζι με θέμα την «Αξιολόγηση θεσμικού πλαισίου για το σχεδιασμό και τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών» στο πλαίσιο ημερίδας με τίτλο «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών: Προβλήματα του Παρελθόντος. Προκλήσεις του μέλλοντος» που διοργάνωσε η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (28.4.2018).

- 2) Συμμετοχή της κας Ι. Χριστοπούλου των εκπροσώπων της Επιτροπής Φύση 2000 σε συνέδριο που οργάνωσε η Περιφέρεια Κρήτης με θέμα «*Περιοχές NATURA 2000: Προστασία και Βιώσιμη Ανάπτυξη*» που πραγματοποιήθηκε στα Χανιά (10-12.5.2018).
- 3) Εισηγήση της κ. Ι. Χριστοπούλου στη συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων με θέμα: "Η συνύπαρξη του ανθρώπου με τα μεγάλα, σαρκοφάγα ζώα" (26.2.2019).
- 4) Συμμετοχή του κου Β. Λυκούση στη δεύτερη μέρα του διμερούς διαλόγου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των συναρμόδιων υπηρεσιών της χώρας, σχετικά με την εφαρμογή των οδηγιών για τη φύση (29.3.2019).
- 5) Συμμετοχή της κ. Ι. Χριστοπούλου σε συνάντηση εργασίας (focus group) σχετικά με τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που διοργάνωσε το WWF Ελλάς στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA, του οποίου κεντρικός συντονιστής είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (15.5.2019).
- 6) Συμμετοχή στην ημερίδα εξέτασης των επιδόσεων της Ελλάδας από τον ΟΟΣΑ (26.6.2019).

Παρακολούθηση έκτακτων θεμάτων που αφορούν στην προστασία της φύσης

Η Επιτροπή Φύση 2000 επιδίωξε να έχει ενημέρωση για διάφορα θέματα που αφορούν την προστασία της φύσης είτε για θέματα που εισηγούνται τα μέλη της Επιτροπής Φύση 2000.

- 1) **Ατύχημα Αγ. Ζώνη, Σαρωνικός:** Η Επιτροπή Φύση 2000 ενημερώθηκε και παρακολουθούσε στενά την εξέλιξη του καθαρισμού και της ανταπόκρισης της πολιτείας μετά το ατύχημα Αγ. Ζώνη στον Σαρωνικό Κόλπο (Σεπτέμβριος 2017).

Άλλες δράσεις

- 1) **Επιστημονική επιτροπή LIFE-IP 4 NATURA:** Σύμφωνα με την απόφαση ΥΠΕΝ /ΔΔΦΠΒ/22292/968/18.4.2018 ο/η εκάστοτε Πρόεδρος της Επιτροπής Φύση 2000 είναι μέλος της επιστημονικής επιτροπής που λειτουργεί συμβουλευτικά στο έργο LIFE-IP 4 NATURA «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» στο οποίο συντονιστής είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η επιστημονική επιτροπή πραγματοποίησε την πρώτη της συνεδρίαση.
- 2) **Ιστοσελίδα Επιτροπής Φύση 2000:** Με πρωτοβουλία της Επιτροπής Φύση 2000 ανανεώθηκε η ιστοσελίδα της Επιτροπής που φιλοξενείται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Για την Επιτροπή Φύση 2000

Ο Πρόεδρος

Δρ. Β. Λυκούσης